

Douglas Melin †.

Den 29 mars 1946 avled i Upsala docenten i zoologi, assistenten vid Upsala zoologiska institution, fil. dr Douglas Melin.

Melin föddes i Göteborg 1895. Efter studentexamen i Skara 1914 erhöll han sin universitetsutbildning i Upsala, där han 1917 avlade fil. kand.-examen, 1921 fil. lic.-examen och 1923 disputerade på en avhandling över, de svenska asilidernas ekologi, vilken samma år förskaffade honom docentur i entomologi. Denna utbytte han 1927 mot docentur i zoologi. Han har kortare perioder fungerat som t. f. professor i zoologi, i egenskap av docent hållit flera föreläsningsserier (t. ex. över darwinismen och anpassningsproblemet, artropodernas synsinne m. m.), lett kurser i fysiologi samt vid åtskilliga tillfällen fungerat såsom fakultetsopponent. Han var kapten i Älvsborgs regementes reserv och som yngre en framstående idrottsman.

Melin har företagit studieresor till museer och fysiologiska laboratorier i Köpenhamn, Berlin m. fl. tyska universitetsstäder, Wien, Prag, Utrecht, Zürich, Paris, Oxford och Cambridge samt tillsammans med fil. dr A. Roman och ingenjör A. Vilars en expedition till Sydamerika (Amazonas och Peru) 1923—26.

Melins vetenskapliga produktion är av rätt varierande innehåll. Han började sin akademiska bana som ren entomolog, och hans doktorsavhandling behandlade som nämnt ett entomologiskt ämne. Hans för-

sta skrift, publicerad i vår tidskrift 1918, berör mimikryhypotesen. Redan däri visar han intressen och egenskaper, som ännu bjärtare skulle komma att framträda i och karakterisera det mesta av hans senare produktion, nämligen en starkt kritisk och oppositionell inställning, i detta fall till den darwinska selektionshypotesen. Det var närmast för att samla material till belysande av ohållbarheten i denna hypotes, som den sydamerikanska resan kom till stånd. Expeditionen var omsorgsfullt förberedd, och Melin nedlade ett stort arbete i fält på att anteckna fyndortsomständigheterna och beskaffenheten av de ståndorter, där djuren insamlades, arternas uppträdande och beteende, deras färger i levande tillstånd etc., vilket allt skulle vara av stor vikt vid den framtida bearbetningen av de problem, som han föresatt sig att söka lösa. Han kom genom denna expedition delvis in på helt nya problem och frågeställningar. Som ett första resultat av resan, vad anpassnings- och selektionsproblemet beträffar, kom Melins arbete om de myrmekeofyta växterna, som ett andra den på ett omfattande iakttagelsematerial och grundliga litteraturstudier byggda skriften om ornitofilproblemet. I det senare arbetet söker förf. visa, att det ej existerar någon korrelation mellan blommor och fåglar.

Melins mångsidighet som forskare framgår bl. a. av att han även arbetat med insekternas flykt och halterernas funktion hos diptererna, med porplattorna hos hymenoptererna samt med vitalfärgning hos insektlarver och kräftdjur för studium av nervsystemets och receptorernas funktion. Om sydamerikanska groddjur har han utgivit ett systematiskt arbete, likaså om sydamerikanska gelastocorider och phymatider. Han hade bl. a. för avsikt att systematiskt bearbeta också vissa andra sydamerikanska hemiptergrupper, nämligen aradider, reduviider, coreider och membracider, om vilka han gjort särskilt utförliga anteckningar under sin expedition, samt naturligtvis asilider, vilket han emellertid tyvärr ej medhann före sin oväntade bortgång. Slutligen bör nämnas att han också utgivit två populära reseskildringar över sin expedition.

För systematiska undersökningar hade Melin i själva verket endast rätt obetydligt intresse, och hans oroliga ande synes ej ha varit särskilt lämpad härför. För honom voro de fysiologiskt-ekologiska frågorna det väsentliga, och han betraktade snarast systematiken som något nödvändigt ont och intog därvid i nomenklaturfrågor en ståndpunkt, som icke kan godtagas. I sin vetenskapliga verksamhet skydde han icke att till bearbetning upptaga mycket svåra problem. Detta kan kanske förklara, att han ej heller alltid kunde komma fram till verkligt positiva resultat. En stor del av hans skrifter är ägnad en ytterst utförlig kritik av tidigare forskares resultat, med anlitande av en ofantlig litteraturapparat, och uppvisar en rätt negativ inställning.

Melin var en stor begåvning och en ovanlig människa. Han drevs av ett starkt kunskapsbegär och en äkta forskariver att söka sanningen, både i vetenskapen och ute i livet, och hans strävanden voro därvid

alltid präglade av en utan tvivel stark känsla för vad som var rätt och riktigt, alldeles oberoende av vad andra människor kunde tänka och tycka, också utan all tanke på eventuella konsekvenser för egen del. I mycket torde han ha haft rätt, om också ej i allt. Det kan ej nekas, att han ibland i sin kritik, både av personer och i vetenskapliga frågor, sköt över målet och visade en viss negativ ensidighet, med bortseende av eventuellt förefintliga förtjänster. Men med största oegennyttia sökte han hjälpa dem, vilka han ansåg vara orättvist behandlade, och det kan betraktas som en ödets ironi att han själv vid sökande av professur icke visades den uppskattning eller erhöll den placering i förhållande till medsökandena, som hans forskarnatur dock väl trots allt hade gjort honom förtjänt av.

Melin blev med åren alltmer en ensam man, som förde den isolerade forskarens tillbakadragna liv, fjärran från större kollegialt umgänge. Men de få, som i likhet med undertecknad redan tidigt kommo honom nära, kunde ej undgå att uppskatta hans originella, idérika personlighet, hans eldsjäl, hans brinnande forskariver och hans ofta uppoffrande trofasthet, och de skola minnas honom med saknad och tacksamhet, både för allt vad han uträttat och för allt vad han ville uträtta, men genom ett oblikt öde tyvärr icke alltid lyckades förverkliga.

Det råder intet tvivel om att svensk zoologisk forskning genom Douglas Melins bortgång lidit en stor förlust, och det måste livligt beklagas, att han ej medhann att fullborda och avsluta de omfattande undersökningar, med vilka han åren före sin död var ivrigt sysselsatt, eller att fullfölja sina många uppslag.

O. Lundblad.